

FIȘA DISCIPLINEI

*Istoria Serviciilor Secrete Românești,
anul universitar 2020-2021*

1. Date despre program

1.1	Instituția de învățământ superior	Universitatea din Pitești
1.2	Facultatea	Teologie, Litere, Istorie și Arte
1.3	Departamentul	Limbă și literatură, Istorie și Arte
1.4	Domeniul de studii	Istorie
1.5	Ciclul de studii	Master
1.6	Programul de studiu / calificarea	Zi/Istorie

2. Date despre disciplină

2.1	Denumirea disciplinei		<i>Istoria Serviciilor Secrete Românești</i>								
2.2	Titularul activităților de curs		Lect. univ. dr. Cornel Popescu								
2.3	Titularul activităților de seminar / laborator		-								
2.4	Anul de studii	M II	2.5	Semestrul	1	2.6	Tipul de evaluare	Examen	2.7	Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat

3.1	Număr de ore pe săptămână	2	3.2	din care curs	1	3.3	S / L / P	-
3.4	Total ore din planul de învăț.	28	3.5	din care curs	14	3.6	S / L / P	-
Distribuția fondului de timp alocat studiului individual								ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe								28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren								26
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii, eseuri								24
Tutorat								2
Examinări								4
Alte activități								0
3.7	Total ore studiu individual			84				
3.8	Total ore pe semestru			112				
3.9	Număr de credite			4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1	De curriculum	-
4.2	De competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1	De desfășurare a cursului	Dotarea sălii de curs cu video-proiector, hărți istorice.
5.2	De desfășurare a	Dotarea cu ediții de izvoare documentare și narrative; hărți

laboratorului	istorice; dicționare și enciclopedii de specialitate.
---------------	---

6. Competențe specifice vizate

Competențe profesionale	<p>CT.1 Profesionale</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Utilizarea conceptelor și a metodelor de bază specifice istoriei serviciilor secrete; ❖ Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor; ❖ Prezentarea orală și scrisă în limba programului de studii cu privire la istoria serviciilor secrete românești; ❖ Regăsirea informației despre trecutul istoric;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT2: transversale ❖ Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue. ❖ Aplicarea tehnicilor de relationare în grup și de munca eficientă în echipa, cu asumarea de roluri diverse.

7. Obiectivele disciplinei

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Integrarea istoriei serviciilor secrete românești în cadrul istoriei politice și la confluența cu studiile de intelligence;</p> <p>Înțelegerea și capacitatea de operare cu principalele concepte ale ciclului informativ al serviciilor secrete;</p> <p>Înșușirea principalelor etape și trăsături ale istoriei serviciilor secrete românești.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p><u>A. Obiective cognitive</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Cunoșterea cadrului politic în care și-au început activitatea primele servicii de intelligence din România; ❖ Identificarea principalelor etape ale istoriei serviciilor secrete românești și a caracteristicilor acestora; ❖ Înșușirea și utilizareacorectă a unor noțiuni și concepte istorice specifice studiilor de intelligence; ❖ Aprofundarea capacității de utilizare adecvată a surselor documentare și narative specifice; <p><u>B. Obiective procedurale</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Expunerea, explicația, demonstrația, exercițiul, activitatea independentă, autoevaluarea, inter-evaluarea; ❖ Analogia, analiza sintetică, problematizarea, comparația, Brainstormingul; ❖ Activitate individuală, frontală, pe grupe. <p><u>C. Obiective atitudinale</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Înțelegereaadecvată a rolului serviciilor secrete în mecanismele funcționale ale statelor; ❖ Dezvoltarea capacității de relaționare și lucru în grupe în vederea îndeplinirii sarcinilor stabilite. ❖ Antrenarea capacității de a judeca critic dezbaterea publică despre serviciile secrete, înțelegând rolul subordonat al acestora în cadrul unui mecanism politic.

8. Conținuturi

8.1. Curs		Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse folosite	
1	Teorii și concepte de intelligence: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Procesul de intelligence; ➤ Ciclul tradițional de intelligence; ➤ Ciclul neotradiționalist de informații; ➤ Ciclul revizionist de informații; ➤ Modelul de contrainformații; ➤ Tipologia acțională a contrainformațiilor; ➤ Securitatea națională și rolul contrainformațiilor. 	2			
2	Istoria serviciilor secrete românești de la războaiele balcanice la Războiul Rece: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Constituirea serviciilor secrete românești; ➤ Evoluția serviciilor secrete românești în perioada interbelică și în cel de-al Doilea Război Mondial; ➤ Ocupația sovietică și transformarea serviciilor secrete românești. 	2		Scurte prezentări în power-point pentru stimularea exercițiului reflectiv; folosirea hărților istorice; lecturi și comentarii pe baza izvoarelor documentare, narative, epigrafice, iconografice; studii de caz; bibliografii orientative și instrumente de lucru	
3	Pregătirea personalului de intelligence în perioada interbelică: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pregătirea colegială; ➤ Pregătirea formală; ➤ Manuale și lucrări utilizate în educația formală. 	2	prelegerea analogia și comparația dezbateră		
4	Serviciul secret și relațiile acestuia cu alte structuri din cadrul statului român și ale comunității informative <ul style="list-style-type: none"> ➤ Relația și colaborarea cu reprezentanții conducerii statului român; ➤ Colaborarea în cadrul comunității informative 	2			
5	Relațiile serviciilor secrete românești cu alte serviciile de intelligence: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Raporturi și confruntări informative cu Intelligence Service ➤ Serviciul Special de Informații și Abwehr – cooperare și parteneriat secret pe parcursul războiului ➤ Relații informative cu Deuxieme Bureau 	2			
6	Securitatea comunistă: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Constituirea Securității; ➤ Securitatea ca instrument al U.R.S.S.; ➤ Securitatea românească și regimul totalitar comunist; ➤ Securitatea și Revoluția de la 1989. 	4			
Bibliografie: Anton, Mioara, <i>Propagandă și război. Campania din est 1941-1944</i> , Editura Tritonic, București, 2007. Banu, Florian, Liviu Țăranu, <i>Aprilie 1964 - "Primăvara de la București" : Cum s-a adoptat "Declarația de independență" a României ?</i> București : Editura Enciclopedică, 2004. Banu, Florian, <i>De la SSI la SIE : o istorie a spionajului românesc în timpul regimului comunist : (1948-1989)</i> , București : Corint Books, 2016. Banu, Florian, <i>Partidul și securitatea : istoria unei idile eșuate : (1948-1989)</i> , Iași : Casa Editorială Demiurg Plus, 2013. Banu, Florian, <i>România și "războaiele minții": manipulare, propagandă și dezinformare : (1978-</i>					

1989) : "și nu ne duce pe noi în ispită...", Târgoviște : Cetatea de Scaun, 2013.

Duvenage, PC, and M Hough. 2011. "The Conceptual Structuring of the Intelligence and Counterintelligence Processes: Enduring Holy Grails or Crumbling Axioms - Quo Vadis?" Strategic Review for Southern Africa. 33, no. 1: 29-77.

Berkowitz, B D and A E Goodman. 2000. Best Truth: Intelligence in the In- formation Age. New Haven: Yale University Press.

Bernhardt, W A. 2003. A Qualitative Conceptual Framework for Conducting Risk- and Threat Assessment in the South African Domestic Intelligence Environment, unpublished DPhil thesis. Pretoria: University of Pretoria.

Brestoiu, Horia, *O istorie mai puțin obișnuită. În culisele frontului secret din România*, Editura Politică, București, 1987

Dobre, Florica, Florian Banu, *Securitatea: structuri - cadre : obiective și metode*, , vol. I și II, București: Ed. Enciclopedică, 2006.

Dobre, Florica, "*Bande, bandiți și eroi*" : *Grupurile de rezistență și Securitatea : (1948 - 1968) : documente*, București : Editura Enciclopedică, 2003.

Dobre, Florica, Florian Banu, and Liviu Țăranu, *Trupele de Securitate: 1949-1989*, București: Nemira, 2004.

Edwards, Brian, *Romanian KGB*, Washington : Lulu Press, 2007.

Godson, R. 1980. "Counterintelligence: An Introduction", in Godson, R (ed). *Intelligence Requirements for the 1980s: Counterintelligence*, Vol 3. Washington (DC): National Strategic Information Center Incorporated.

Guzun, Vadim, *Hnat Porohivski, asul special al Serviciului Special de Informații: publicații, documente, fotografii și scrisori*, Editura Filos, București, 2014

Ioanid, Radu, *Lotul Antonescu în ancheta SMERȘ, Moscova, 1944-1946 Documente din arhiva FSB*, Editura Polirom, Iași, 2006.

Ion Mihai Pacepa în *dosarele Securității : 1978-1990*, București : Editura Enciclopedică, 2009.

Iordache, Alexandru, *Arma informației: "soldat cu arma la picior ..."*, Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2019.

Moraru, Pavel, *Momente din activitatea Serviciilor Secrete ale Armatei române pe Frontul de Răsărit : istorie în documente : 1941-1944*, București : Editura Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, 2009.

Pentelescu, Aurel, Liviu Țăranu, Dinu Constantin Giurescu, *Gheorghe I. Brătianu în dosarele Securității: documente : perioada domiciliului obligatoriu, arestarea, detenția, moartea : (1947-1953)*, București: Editura Enciclopedică, 2006.

Pintilie, Florin, *Serviciul Special de Informații din România (1939-1947)*, Editura Academiei Naționale de Informații, București, 2003

Retegan, Mihai, *Povestea unei trădări. Spionajul britanic în România 1940-1944*, Editura RAO, București, 2010.

Spânu, Alin, Buzatu, Gheorghe (pref.), *Istoria serviciilor de informații-contrainformații românești în perioada 1919-1945*. Iași : Demiurg, 2010.

Spânu, Alin, *Serviciul de informații al României în Războiul de Întregire Națională*, București : Editura Militară, 2012.

Tâlmăciu, Bogdan Ion, *Serviciul Special de Informații al Armatei Române pe Frontul de Răsărit (1941-1944)*, Târgoviște, 2013.

Trașcă, Ottmar, *Relațiile politice și militare româno-germane: septembrie 1940 - august 1944*, Cluj-Napoca: Argonaut, 2015.

Troncotă, Tiberiu-Cristian, *Comunitatea de informații a României în contextul integrării euro-atlantice : studiu de caz: rolul serviciilor de informații în adoptarea deciziilor politice : sistemul din România*, București : Universitatea din București, 2010.

Troncotă, Cristian, Pintilie, Florin, *Documente S.S.I. [Serviciul Special de Informații] despre poziția și activitățile politice din România în perioada regimului autoritar : 6 septembrie 1940-23 august 1944*, București : Editura Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, 2005.

Troncotă, Cristian, Spânu, Alin Alexandru, *Documente SSI [Serviciul Special de Informații] privind spațiul sovietic : 22 august 1939-23 august 1944*, București : Editura Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, 2004.

Troncotă, Cristian, *Eugen Cristescu : asul serviciilor secrete românești : memorii, mărturii, documente*, București : Roza vânturilor, 1996.

Troncotă, Cristian, *Istoria Securității regimului comunist din România*, București : Editura Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, 2003.

Troncotă, Cristian, *Mihail Moruzov și frontul secret*, București : Elion, 2004.

Troncotă, Cristian, *Mihail Moruzov și Serviciul Secret de Informații al Armatei Române*, Ed. a 2-a rev. și adăug.. București : Evenimentul Românesc, 1997.

Troncotă, Cristian, *România și Frontul secret : 1859-1945*, București : Elion, 2014.

Troncotă, Cristian, *Torționarii : istoria instituției Securității regimului comunist din România (1948-1964)*, București : Elion, 2006.

Williams, Kieran, Dennis Deletant, *Security Intelligence Services in New Democracies : the Czech Republic, Slovakia and Romania*, Houndmills ; New York : Palgrave, 2001.

8.2. Aplicații: Seminar / Laborator / Teme de casă	Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse folosite
Teorii și concepte de intelligence	2	Expunerea, prezentarea power point, problematizarea, conversația euristică	Documente, texte istorice
Istoria serviciilor secrete românești în perioada interbelică	4	Expunerea, prezentarea power point, problematizarea, conversația euristică	Documente, texte istorice
Istoria serviciilor secrete românești în cel de-al Doilea Război Mondial	2	Expunerea, prezentarea power point, problematizarea, conversația	Documente, texte istorice

		euristică, lucrul pe grupe	
Securitatea comunistă	6	Expunerea, prezentarea power point, problematiza rea, conversația euristică, lucrul pe grupe	Documente, texte istorice

Bibliografie:

Anton, Mioara, *Propagandă și război. Campania din est 1941-1944*, Editura Tritonic, București, 2007.

Banu, Florian, Liviu Țăranu, *Aprilie 1964 - "Primăvara de la București" : Cum s-a adoptat "Declarația de independență" a României ?* București : Editura Enciclopedică, 2004.

Banu, Florian, *De la SSI la SIE : o istorie a spionajului românesc în timpul regimului comunist : (1948-1989)*, București : Corint Books, 2016.

Banu, Florian, *Partidul și securitatea : istoria unei idile eșuate : (1948-1989)*, Iași : Casa Editorială Demiurg Plus, 2013.

Banu, Florian, *România și "războaiele minții": manipulare, propagandă și dezinformare : (1978-1989) : "și nu ne duce pe noi în ispită..."*, Târgoviște : Cetatea de Scaun, 2013.

Duvenage, PC, and M Hough. 2011. "The Conceptual Structuring of the Intelligence and Counterintelligence Processes: Enduring Holy Grails or Crumbling Axioms - Quo Vadis?" *Strategic Review for Southern Africa*. 33, no. 1: 29-77.

Berkowitz, B D and A E Goodman. 2000. *Best Truth: Intelligence in the Information Age*. New Haven: Yale University Press.

Bernhardt, W A. 2003. *A Qualitative Conceptual Framework for Conducting Risk- and Threat Assessment in the South African Domestic Intelligence Environment*, unpublished DPhil thesis. Pretoria: University of Pretoria.

Brestoiu, Horia, *O istorie mai puțin obișnuită. În culisele frontului secret din România*, Editura Politică, București, 1987

Dobre, Florica, Florian Banu, *Securitatea: structuri - cadre : obiective și metode*, , vol. I și II, București: Ed. Enciclopedică, 2006.

Dobre, Florica, *"Bande, bandiți și eroi" : Grupurile de rezistență și Securitatea : (1948 - 1968) : documente*, București : Editura Enciclopedică, 2003.

Dobre, Florica, Florian Banu, and Liviu Țăranu, *Trupele de Securitate: 1949-1989*, București: Nemira, 2004.

Edwards, Brian, *Romanian KGB*, Washington : Lulu Press, 2007.

Godson, R. 1980. "Counterintelligence: An Introduction", in Godson, R (ed). *Intelligence Requirements for the 1980s: Counterintelligence*, Vol 3. Washington (DC): National Strategic Information Center Incorporated.

Guzun, Vadim, *Hnat Porohivski, asul special al Serviciului Special de Informații: publicații, documente, fotografii și scrisori*, Editura Filos, București, 2014

Ioanid, Radu, *Lotul Antonescu în ancheta SMERȘ, Moscova, 1944-1946 Documente din arhiva FSB*, Editura Polirom, Iași, 2006.

Ion Mihai Pacepa în *dosarele Securității : 1978-1990*, București : Editura Enciclopedică, 2009.

Iordache, Alexandru, *Arma informației: "soldat cu arma la picior ..."*, Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2019.

Moraru, Pavel, *Momente din activitatea Serviciilor Secrete ale Armatei române pe Frontul de Răsărit : istorie în documente : 1941-1944*, București : Editura Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, 2009.

Pentelescu, Aurel, Liviu Țăranu, Dinu Constantin Giurescu, Gheorghe I. Brațianu în *dosarele Securității: documente : perioada domiciliului obligatoriu, arestarea, detenția, moartea : (1947-1953)*, București: Editura Enciclopedică, 2006.

Pintilie, Florin, *Serviciul Special de Informații din România (1939-1947)*, Editura Academiei Naționale de Informații, București, 2003

Retegan, Mihai, *Povestea unei trădări. Spionajul britanic în România 1940-1944*, Editura RAO, București, 2010.

Spânu, Alin, Buzatu, Gheorghe (pref.), *Istoria serviciilor de informații-contrainformații românești în perioada 1919-1945*. Iași : Demiurg, 2010.

Spânu, Alin, *Serviciul de informații al României în Războiul de Întregire Națională*, București : Editura Militară, 2012.

Tâlmăciu, Bogdan Ion, *Serviciul Special de Informații al Armatei Române pe Frontul de Răsărit (1941-1944)*, Târgoviște, 2013.

Trașcă, Ottmar, *Relațiile politice și militare româno-germane: septembrie 1940 - august 1944*, Cluj-Napoca: Argonaut, 2015.

Troncotă, Tiberiu-Cristian, *Comunitatea de informații a României în contextul integrării euro-atlantice : studiu de caz: rolul serviciilor de informații în adoptarea deciziilor politice : sistemul din România*, București : Universitatea din București, 2010.

Troncotă, Cristian, Pintilie, Florin, *Documente S.S.I. [Serviciul Special de Informații] despre poziția și activitățile politice din România în perioada regimului autoritar : 6 septembrie 1940-23 august 1944*, București : Editura Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, 2005.

Troncotă, Cristian, Spânu, Alin Alexandru, *Documente SSI [Serviciul Special de Informații] privind spațiul sovietic : 22 august 1939-23 august 1944*, București : Editura Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, 2004.

Troncotă, Cristian, *Eugen Cristescu : asul serviciilor secrete românești : memorii, mărturii, documente*, București : Roza vânturilor, 1996.

Troncotă, Cristian, *Istoria Securității regimului comunist din România*, București : Editura Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, 2003.

Troncotă, Cristian, *Mihail Moruzov și frontul secret*, București : Elion, 2004.

Troncotă, Cristian, *Mihail Moruzov și Serviciul Secret de Informații al Armatei Române*, Ed. a 2-a rev. și adăug.. București : Evenimentul Românesc, 1997.

Troncotă, Cristian, *România și Frontul secret : 1859-1945*, București : Elion, 2014.

Troncotă, Cristian, *Torționarii : istoria instituției Securității regimului comunist din România (1948-1964)*, București : Elion, 2006.

Williams, Kieran, Dennis Deletant, *Security Intelligence Services in New Democracies : the*

Czech Republic, Slovakia and Romania, Houndmills ; New York : Palgrave, 2001.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori din domeniul aferent programului

- ❖ corectitudinea și acuratețea folosirii conceptelor și teoriilor pedagogice însușite la nivelul disciplinei – vor satisface așteptările reprezentanților comunității;
- ❖ competențele procedurale și atitudinale ce vor fi achiziționate la nivelul disciplinei – vor satisface așteptările reprezentanților asociațiilor profesionale și angajatorilor din domeniul învățământului gimnazial și liceal.

10. Evaluare:

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Calitatea și coerența tratării unui subiect abordabil în manieră explicativ-argumentativă și a unui subiect de analiză și interpretare.	Examenscris	50%
10.5 Seminar / Laborator / Tema de casă	Analiza produselor, a intervențiilor studentului în activitățile de seminar și a evaluării periodice și participarea la realizarea și prezentarea referatului	Dezbateri, referate punctuale și lucru pe grupe	50%
10.6 Standard minim de performanță	Cunoștințe care dovedesc parcurgerea materiei, dar fără a demonstra abilități, priceperi sau deprinderi de lucru individual.		
10.7 Standard maxim de performanță	Însușirea cunoștințelor care dovedesc parcurgerea materiei; Formarea abilităților, priceperilor și deprinderilor de a obține informația, de a o prelucra, de a ajunge la o perspectivă personală asupra problematicii; Capacitatea de a argumenta și de a elabora un material cu caracter științific.		

Data completării 27 septembrie 2021	Titular de curs:	Titular de seminar:	Data aprobării în Consiliul departamentului, ...septembrie 2021	Director de departament, (prestator)	Director de departament, (beneficiar),
---	------------------	---------------------	---	---	---